

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בית כנסת קירבון גלילות
נוסד 1975 רז"ה האזנים זיג"ר 5 ראשלי"צ

בראשות הרח"ג הנזן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "מחר חודש"
מברכין החודש-כסלו (א,ב)
המולד: מוצש"ק בשעה (15) 4:49
לפנות בוקר

תולדות

הדלקת נרות: 16:16
מוצאי שבת: 17:15
מוצאי שבת ר"ת: 17:49

לכל אדם יש ברכה!!

עם הידע הזה בסוף לעשות ולנהל, ועשיו שרוצה לשלוט. זה המנוע היחיד שלו, אסור לתת לו לשלוט מתוך נחת, כי זה יכבה את המנוע היחיד שיש לאדם הזה והוא יתנוון.

כדי להבין את הקללה ברכה הזו, על חרבך תחייה, יש מידע מוקדם שעלינו לדעת, עד כמה שזה נשמע מעצבן, רוב הכלכלנים סבורים שמלחמות מקדמות את העולם, רוב ככל ההמצאות המלוות את חיינו, הומצאו בראשיתם לצורך צבאי, הצבא עסק ברשתות שידור ותקשורת, כמאה שנה לפני שמישהו החזיק פלאפון בכיס, מפעלי רכבים ומטוסים, ה-GPS ורשת האינטרנט, כולם נולדו מהצרכים המלחמתיים, המכונות הראשונות בעולם, היו מכונות המלחמה הרומאיות, הם לא מתביישים להגיד בפה מלא שהמלחמות מקדמות אותם,

יצחק אבינו, בסופו של התהליך, הבין שהכח היחיד שמניע את עשיו, זו החרב והרצון לשלוט ולכבוש, והפך את זה לברכה, שייצא משהו קצת לחיים מתוך החרב הזו, שלא רק ימותו ממנה אלא, שהחרב הזו תהפוך למשהו שגם יוליד חיים.

זו כוונת הברכה על חרבך תחייה שמתוך החרב הבלתי נמנעת הזו יולדו גם חיים, שבשביל מלחמה לפחות הם קצת יחשבו, ויפתחו, ויפעילו את גלגלי המח, למשהו שאולי בגלגול עשירי יביא תועלת, אם תיתן לעשיו את תאוותו לשלוט בעולם מתוך נחת, הוא לא יעשה דבר כדי לקדם אותו והוא יתנוון.

זה הלך המחשבה של כלכלה של גוי, אני עושה וחושב רק כדי לשלוט ולנצח, ככה זה עובד אצלם, נקודה.

יעקב, אינו זקוק למנוע הזה, הוא מלכתחילה עוסק בתיקונו של עולם, מתוך הנעה פנימית לעשות טוב, הוא דווקא מטבעו מוכן לשבת ולשבור את הראש על כל בעיה, שבביל להועיל ולקדם, גם אם זה לא יגרום לו לשלוט בחצי עולם, לאדם כזה, נחת ושלווה יועילו לו יותר מן הכל למלא את ייעודו וכל הפרעה, היא רק ביטול תורה, ביטול הבנה, ביטול התקדמות, לאדם כזה שיש לו הנעה פנימית, ויתן לך האלוקים מטל השמים היא הברכה הראויה, וענווים ירשו ארץ! (הרה"ג ניר אריאל שליט"א)

פרשת הברכות והמאבק בין יעקב לעשו, היא, לא חלקה, ולא קלה להבנה מהרבה צדדים, ואני אוהב תמיד את השאלות שמקעקעות הכל מהיסוד. בשביל מה צריך את כל הסאגה הזו? למה בכלל נקלענו לסיטואציה הזו, מי החליט שאחד מקבל את הברכה והשני את הברוך? מה אי אפשר לעשות חלוקת רכוש נורמלית גשמית ורוחנית, למה זה או הכל או כלום? העולם הרוחני לא מספיק רחב? ליעקב 12 בנים כולם אהובים, כולם ברוכים, אז לספק ברכה ל-2 זו בעיה? בכל ירושה מכל סוג שהוא מסתדרים, אז למה כאן הכל מסובך?

ובסוף אחרי הבלאגן נתנו גם לעשיו ברכה, אחרי שהוא מתחנן ומתפתל, הברכה אחת היא לך אבי, ברכני גם אני אבי, יצחק משתכנע ונותן לעשיו ברכה דומה אבל שונה והמפרשים עומדים על הדמיון והשוני אז בשביל מה כל הטרגדיה הזו, הברכות מאד דומות להוציא חלק אחד שבו בורך עשיו במיוחד "על חרבך תחיה"

וכאן מגיעה השאלה השנייה, האם רק לי המשפט הזה נשמע כמו קללה נוראית, "על חרבך תחיה" זה משהו שלא הייתי מאחל לגרוע שבשונאי, בסינית מקללים שיהיו לך חיים מעניינים... לחיות על החרב נשמע לי יותר גרוע, והמפרשים כמעט ולא מסבירים את המשפט - ברכה הסופר תמוהה הזה...

והתשובה לשתי השאלות היא אחת, ברכה היא דבר מותאם אישית, מה שנכון לאחד ויקדם אותו, הוא לא בהכרח טוב לאחר, על הברכות שהעניק יעקב לבניו מעיד הכתוב, איש אשר כברכתו ברך אותם, את הברכה צריך להתאים לאדם, לכל אדם יש אופי מיוחד וברכות מיוחדות, יש מספיק ברכות לכולם, הבעיה זו ההתאמה

מלכתחילה יצחק חשב בדרך הגברית הפשוטה, ששליטה של עשיו בעולם, תיתן רוגע ונחת, הוא כל כך תאב שליטה, אולי אם ניתן לו זה יעזור, אולי זה סוג הברכה שעשיו זקוק לה, את יעקב ממילא זה לא כזה מעניין, תן לו ללמוד בשקט, בלי כל הכאב ראש של העולם על הראש, לתת לכל אחד את מה שהוא רוצה, זה היה יצחק.

רבקה גלגלה תהליך שבסופו נולדה אצל יצחק הבנה חדשה, שצריך להפוך את היוצרות, למרות שיעקב רוצה שקט בפניו שלו, כדי ללמוד ולהבין את העולם, הוא

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק":
הפסוק הפותח את פרשתנו מעורר את תמיהתם של פרשני התורה. בפסוק נאמר: כי יצחק הוא בן אברהם, לשם מה מוסיפה התורה ואומרת "אברהם הוליד את יצחק"?

רש"י מביא את התירוץ המופיע בגמרא (בבא מציעא פז.א.) ובמדרש תנחומא: "על-ידי שכתב ה' את יצחק בן אברהם, הוזהר לומר אברהם הוליד את יצחק. לפי שהיו ליצני הדור אומרים - מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו."

מה עשה הקב"ה? צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. והעידו הכל - אברהם הוליד את יצחק. וזהו שכתב כאן יצחק בן אברהם, שהרי עדות יש שאברהם הוליד את יצחק. לפי פירוש זה בא הפסוק לציין לפנינו הוכחה חד משמעית שיצחק אכן היה בנו של אברהם, שכן מראה פניהם היה דומה להפליא, עד שהכול ראו כי "אברהם הוליד את יצחק".

מדרש נוסף (תנחומא תולדות ד.) מסביר זאת בדרך אחרת: "יצחק נתעטר באברהם ואברהם נתעטר ביצחק". כלומר: התורה מבקשת לומר, כי יצחק היה מציג את עצמו כ"יצחק בן אברהם", מכיוון שהתפאר באברהם אביו; ואילו אברהם היה מתפאר בבנו יצחק - "אברהם הוליד את יצחק".

"ויגדלו הנערים": פירש רש"י, שכל זמן שהיו קטנים לא היו ניכרים במעשיהם, אולם כיון שנעשו בני שלוש עשרה זה פירש לבתי מדרשות, וזה פירש לעבודת גילולים.

להרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב היה בן, זאב שמו. היה הילד זאב ככל הילדים בני גילו, כמוותם למד, וכמותם השתובב ושיחק.

כאשר התקרב לגיל שלוש עשרה, פנה אביו הצדיק לסופר סת"ם מומחה, בבקשה כי יכתוב תפילין עבור בנו יקירו.

ניגש הסופר למלאכה בקדושה ובטהרה וברוב רגש, לא בכל יום מזדמן לו לסופר לכתוב תפילין לבנו של צדיק הדור. כאשר סיים, בא הסופר לרבי יחיאל מיכל והראה לו את הפרשיות.

שמח רבי יחיאל בפרשיות המהודרות, אולם בקשה אחת הייתה בפיו לפני שתכניס את הפרשיות לבתים, הבא אותם אלי שוב.

כעבור זמן בא הסופר ובידיו הבתים והפרשיות. נטל רבי יחיאל מיכל את הפרשיות בידיו והחל בוכה, בכי חרישי מעומק הלב. והדמעות, דמעות קודש, גולשות לתוך בתי התפילין, והסופר רואה ומשתומם. כאשר נרגע הרבי מבכיו, היו בתי התפילין מלאות מדמעותיו. רוקן הרבי את הבתים, ייבש אותם פנה ואמר לסופר, עתה רשאי אתה להכניס את הפרשיות אל תוך הבתים.

בהגיע היום והנער זאב החל להניח תפילין, חל שינוי בנער ללא הכר, ליבו התמלא באהבת תורה ויראת שמים, ומאז עלה ונתעלה עד שהיה לאחד מצדיקי הדור, ה"ה הרה"ק ר' זאב מז'אבר'ז' ז"ע.

"כי עקרה היא": הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים. (יבמות ס"ד ע"א) מובא בחת"ס עה"ת (בראשית דף רנו) "רוב הצדקניות עקרות, עד שהרבו בתפילות", כלומר, מצד תולדתה של רבקה, לא היתה עקרה, אך לפי שמתאוה ה' לתפילתן של צדיקים, לכן סגר ה' רחמה כדי שיתפלל עליה". (ספרא דמלכא מאת מהרש"צ גנן)

"ויקראו שמו עשיו": כתוב בחז"ל שעשיו נקרא כן מלשון עשוי. מבאר בספר "מי זהב", הבהמה נולדת שלמה בהכל, מה שנמצא בה יש בה מתחילה ועד סוף, אולם "אדם" עד שמגיע לשלמותו יש דרך ארוכה, והולך ומתפתח במשך הזמן, יעקב היה סמל של אדם, הולך ומתקדם, תמיד הוא מרגיש שהוא עדיין רק בעקב, יש לו עוד להשלים, וכך צומח, ופורח. לעומת זאת עשיו היה עשוי וגמור בלי שום התקדמות והשתלמות.

פעם הגיע אורח מאמריקה למרן הרב אלישיב זצ"ל ודפק בדלת ביתו ופתחה הרבנית, ולשאלתו היכן בעלה הרב? השיבה שהוא לומד כעת, התפלא האורח ואמר עדיין? הרי כבר 60 שנה שהוא כך לומד, ענתה לו הרבנית: כן הוא עדיין מתלמד... כי אנשי מעלה תמיד כל חייהם רק מוסיפים להשתלם ולהתעלות בלי הפסק.

"ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה": דרש בעל 'מנחת אלעזר': פעמיים נכתב 'איש' אצל עשו שכן היה 'דו-פרצופי' - פנים של ירא-שמים ומדקדק במצוות שהראה ליצחק ופנים אחרות בחוץ, בשדה. לא כן יעקב, היה רק איש אחד - "איש תם".

"ויעתר לו ה'": לו ולא לה, שאין דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדיק בן רשע. (רש"י). רבינו האור החיים הקדוש כותב בתחילת פרשתינו, בענין השפעת האב על הבן, חידוש גדול. שבנוסף ל'דוגמא האישית' שהאבא נותן לבן, יש השפעה רוחנית וסמויה בעניני קדושה, שהתנהגות האב משפיעה על הבן, וגם לאחר שנולד הבן, ואפילו לאחר שהתחתן, התנהגות האב, משפיעה עליו לטוב או לרע חס ושלום.

לדוגמא: אם האבא היה רשע בשעת לידת הבן, וזה השפיע על נשמת הבן שיש בו נטיה לרע, אם האבא חוזר אחר כך בתשובה, זה משפיע גם על נפש הבן שנהיה מתוקן ומטוהר יותר. וכמו כן להיפך, גם אם האב היה צדיק בשעת הלידה והשפיע נפש קדושה לבנו, אם אחר כך מקלקל את מעשיו זה משפיע לרעה על נפש הבן.

לפי זה, כותב רבינו הקדוש שתולדותיו של יצחק היו מעולים וחשובים יותר מתולדותיו של אברהם, שהיות שהיה תרח רשע גמור עד סמוך למיתתו, זה השפיע על שלימות ומעלת אברהם אביו.

לעומת זאת, יצחק בנו הוליד נשמות קדושות יותר כי הוא צדיק בן צדיק. וזה רמזו בפסוק 'ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק, וידוע שכל מקום שכתוב 'ואלה' (עם וא"ו) מוסיף על הראשונים. וגם כאן בא לומר שתולדותיו של יצחק יש להם תוספת חשיבות ומעלה, על תולדותיו של אביו אברהם, ולא מפני שיצחק יותר צדיק מאברהם, אלא בגלל ש'אברהם הוליד את יצחק' כי אביו של יצחק היה אברהם הצדיק, מה שאין כן אביו של אברהם היה תרח הרשע, שלא עשה תשובה אלא סמוך למיתתו.

נמצאנו למדים: שמעלת 'צדיק בן צדיק' לעומת 'צדיק בן רשע', אינו רק בעניני תפילה, אלא הוא נוגע גם לדורות הבאים אחריהם, שצדיק בן צדיק מוליד ילדים טובים יותר מצדיק בן רשע.

"ויעקב נתן לעשיו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך": עשו אכל לחם ונזיד עדשים, ושתה יין, סביר שאחר כך יקום וילך לו לענייניו. מדוע מודגשת בפסוק העובדה, הבלתי חשובה לכאורה, ש"ויקם וילך"?

רבי אברהם ברוידא זצ"ל עונה על כך (והובאו דבריו בספר "טללי אורות" של הרב משה אורי קלר זצ"ל): שיכור שקנה ומכר, אין קנייתו קניה ואין מכירתו מכירה, כאמור בגמרא (עירובין סה.) - אך זאת רק עם יגיע לשכרותו של לוט שאינו יכול להלך על רגליו. אם הוא יכול ללכת, מכירתו מכירה וקנייתו קניה.

עשו שתה, ככתוב "וישת", והמשקה ששתה היה יין, כי היתה זו סעדת הבראה, ואומרת הגמרא שלא נברא היין אלא לנחם אבלים, שנאמר: "תנו שכר לאובד ויין למרי נפש". מכיוון שעשו שתה יין, יש לחשוש שהיה כבר שיכור, ומכירתו אינה מכירה, על כן מדגיש הפסוק "ויקם וילך" - הוא היה מסוגל לקום וללכת על רגליו, אם כן לא הגיע לשכרותו של לוט, וממילא מכירתו מכירה. (ומתוק האור)

"וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה": כתב רש"י "על נשיו - הוסיף רשעה על רשעתו (ר"ל מרשעת על מרשעיות שהיו לו כבר) שלא גירש את הראשונת".

למה הדבר דומה? היה אחד שהגיע אל הרופא להיבדק, אמר לו הרופא שלפי תוצאות בדיקות הדם, חייב הוא להתחיל בדיאטה כבר מהיום, ואם לא הרי שהוא בסכנת חיים. שואל אותו אחד את הרופא מה עלי לעשות בשביל זה? אמר לו הרופא, הנה אכין לך תפריט מסודר, לארוחות בוקר צהריים וערב, בבוקר תאכל שתי פרוסות של לחם מקמח מלא עם כך וכך ירקות, בצהריים מנה אחת של עוף ותוספת אחת בלבד ובערב גם כן שתי פרוסות של לחם מקמח מלא עם קצת גבינה, וירקות ללא הגבלה.

שמע אותו אדם, ורשם את הדברים. כשעמד בפתח לצאת מן החדר, שאל את הרופא, "רק דבר אחד אני רוצה לדעת, את התפריט שהכנת לי, לאכול לפני הארוחה או אחרי הארוחה?".

כך גם עשיו, שהיו לו כבר כמה רשעיות, הלך ונשא את מחלת בת ישמעאל כי אביו מקפיד שינשא דוקא למשפחה זו... (צינוני תורה)

סוף מעשה: במקום לקחת מיצחק את מאור עיניו כדי שהוא יתן ליעקב את הברכות, ה' היה יכול לפעול זאת בדרך יותר פשוטה: לגלות ליצחק שעשו אדם רשע! מכאן אנו למדים עד כמה צריך להרחיק לכת להימנע מלדבר לשון הרע על יהודי אחר. הנה, ה' היה מוכן שיצחק יאבד מאור עיניו ובלבד שלא לדבר בגנותו של עשו.

"ויאמר עשיו הנה אנוכי הולך למות ולמה זה לי

בכורה: אמר החפץ חיים ז"ע: לפלא הדבר, את הצדיק מביאה הזכרת יום המיתה לידי תשובה ויראת שמים. ואצל עשיו להיפך, מכיון שהוא הולך למות אם כן מה לו ולבכורה?

וביאור הדבר ביאר, מפני שהצדיק מקיים כל ימי חייו את מאמר התנא באבות (פרק ד') "העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין", ודרך אנשי נימוס כשצריכים להופיע בפני המלך או איש רם המעלה מתכוננים היטב ליום הפגישה. ואם התנא אומר שכל ימי חייו הם הכנה לעולם הבא, אם כן שבעים או שמונים שנה אנו מכינים את עצמנו בשביל להיכנס לארמונו של מלך מלכי המלכים. מובן מאליו שכפי גודל הצורך בהכנה נבין מהי המעלה של המקום. לא כן אומות העולם החיים את העולם הזה בלבד, ומרגישים בכל עת "אכול ושתה כי מחר נמות", ואינם מתכוננים לעולם הבא כלל, ממילא מובן שעשיו מבזה את הבכורה, כי מה יעשה בה אם הוא הולך למות ומחר כבר לא יהיה בעולם...

"ויאהב יצחק את עשיו כי ציד בפיו, ורבקה אוהבת את

יעקב: שאל המגיד מדובנא מדוע אצל יצחק נאמר "ויאהב" - בלשון עבר, ואצל רבקה נאמר "אוהבת" - בלשון הווה?

ותירץ כדרכו עפ"י משל: בני עיר אחת חיפשו רב חדש לקהילתם ונקבע היום בו יבואו כל המעוניינים להציע את מועמדותם. והנה הגיעו שני אנשים נשואי פנים ומכובדים. האחד באמת תלמיד חכם מלא וגדוש בש"ס ופוסקים דרשות ואגדות. רק חסרון קטן יש בו שעדיין לא למד את מלאכת ההרצאה והדרשה... לעומתו השני מרצה ונואם בחסד עליון, אך הוא כלי ריק מצד עצמו, אלא ששמע מעט חידושי תורה ודרשות מאחרים ונוהג במרמה כאילו הוא עצמו חידש את הדברים...

ההבדל ביניהם הוא רב. שהתלמיד חכם האמיתי על אף חסרונו הקטן, הרי שכבודו יגדל מיום ליום, שהרי בכל עת יכירו וידעו את גדולתו בתורה. לא כן אם יקחו את השני אף שנואם הוא בכישרון רב, הרי כשיסיים לומר לפני הקהל את אשר שמע שוב לא ידע לומר דבר... ואדרבה כבודו ילך ויפחת.

כן הוא גם הנמשל: ביצחק נאמר "ויאהב" יצחק את עשיו, בלשון עבר, ומדוע? "כי ציד בפיו" שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו, ועל כן כבודו ואהבתו פוחתים בעיניו מיום ליום. ואילו אצל רבקה נאמר "אוהבת" את יעקב, בלשון הווה. כי ככל שהיתה שומעת את קולו בלימוד התורה היתה מוסיפה אהבה על אהבתו בכל יום וביתר שאת.

"ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך": פירש רש"י שני גאים זה

אנטונינוס ורבי שלא פסקה מעל שולחנם לא צננו ולא חזרת וכו'. אנטונינוס שהיה פילוסוף והתעמק בנושאים העומדים ברומו של עולם, היה משוחח על הגיגיו ומחשבותיו עם רבי והיה שואל אותו שאלות שונות. פעם שאל אנטונינוס את רבינו הקדוש, האם אפשר להתפלל בכל שעה? אמר לו, אסור, אמר לו למה?

אמר לו שלא ינהג קלות ראש בגבורה. לא קיבל ממנו. מה עשה רבינו הקדוש, השכים אצלו אמר לו "כירי כירי (שלוס למלך)", לאחר שעה נכנס אצלו אמר לו "איפרטור" (בעל שלטון-מפקד צבא מנצח), ולאחר שעה אמר לו "שלוס עליך המלך". אמר לו מה אתה מבזה את המלכות? שאתה שואל אותי כמה פעמים וכבר עניתי לך! אמר לו רבי, ישמעו אזניך מה שפך אומר, ומה אתה שהנך בשר ודם, השואל בשלומך בכל שעה ובכל רגע, אתה אומר שהוא מבזה את המלכות, מלך מלכי המלכים הקב"ה, על אחת כמה וכמה שלא יהא מטריחו בכל עת ובכל שעה.

"ויקראו שם הבאר עשק כי התעשקו עמו": בספר

"טעם ודעת" מבאר את שמות הבארות על שם צורת הריב שהיה ביניהם, תחילה היה רק עסק - דין ודברים ביניהם, ולכך קראו שם הבאר עשק, לאחר מכן בהמשך הגיעו לידי שטנה, ולכך נקראה הבאר שטנה, ומשראה כן יצחק העתיק מקומו משם, ואז זכה וקרא לבאר רחובות, כי הרחיב ה' לו ויפרוהו בארץ. כי אם מוותרים ומחפשים דרך אחרת מלריב זוכים להצלחה וברכה.

תמיד כשבאו אנשים להתלונן אצל רבינו מרן הרב שטיינמן זצוק"ל על כל מיני סכסוכים בין אנשים, רגיל הוא לומר: שלא ראינו מי שהפסיד מוותר, ולאחד שטען שהרי אני צודק ואיך אוותר? ענה הרב שטיינמן: אם היית לא צודק, זה לא וויתור...

"ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול.. ותלבש את

יעקב בנה הקטן: כשאנו רואים צמד אחים תאומים ושואלים בני כמה הם ומי הגדול מביניהם, בוודאי הם ישיבו שהם בני אותו גיל. הלא תאומים הם! אבל האחד מהם נולד רבע שעה לפני חברו. נו, רבע שעה אינה משמעותית בחיים. הדברים אמורים אף בתאומים בני שנה ושנתיים, על אחת כמה וכמה בבני עשר או עשרים. וככל שהשנים חולפות, ההפרש הזעיר של רבע השעה הולך וקטן, מתגמד ונעלם.

כך, לכאורה. אבל בפרשתנו נאמר אחרת: "ותיקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר איתה... ותלבש את יעקב בנה הקטן". ובהמשך הפרשה: "ויוגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדול ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן" וכו'. הלא דבר הוא! בני כמה היו תאומים אלה באותו פרק זמן? לא בני עשרים ולא בני שלושים, הם היו בני שישים ושלוש. כיצד ניתן לקרוא להם "הבן הגדול" ו"הבן הקטן" בשל אותה רבע שעה שהפרידה בין לידתם...

התשובה הפשוטה היא שאין לנו כל מושג מהי רבע שעה בחיים. רבי עקיבא היה רועה צאן עד גיל ארבעים. בעידודה של רעייתו, רחל, פנה ללמוד תורה. הוא התעלה במהירות הבזק, וכעבור שנים עשרה שנים של לימוד רצוף יומם ולילה פנה לשוב לביתו. כשהיה מאחורי הבית שמע רשע אחד המקניט את רעייתו ואומר לה: "אביך צדק כשהתנגד לנישואיך עם אותו רועה צאן! הנה הוא נוטש אותך כאלמנה חיה שנים כה רבות".

ורבי עקיבא שומע את רעייתו עונה: "לו היה שואל אותי, היה נשאר תריסר שנים נוספות". רבי עקיבא שמע את הדברים, ומיד שב על עקבותיו לתריסר שנות התעלות נוספות, שבסיומן שב לביתו בראש עשרים וארבעה אלף תלמידים. רעייתו הייתה לאשתו של גדול הדור, וזכתה לכבוד והערצה מבעלה הגדול שאמר לתלמידיו "שלי ושלכם - שלה", מתלמידיו ומכל בני דורה. [נדרים ג].

אבל נשאלת שאלה: לאחר תריסר השנים, הראשונות כאשר פנה רבי עקיבא לשוב לביתו, וכבר הגיע לעירו ועמד ליד הבית ושמע שאשתו מוכנה ורוצה שימשיך בלימודו - מדוע סב על עקבותיו מבלי לפגוש בה לפחות? מדוע לא נכנס הביתה לומר "שלום", מדוע לא נכנס לחמש דקות?

והתשובה, משום שהוא ידע מה ערכן של חמש דקות. לולא ניצל כל חמש דקות בחייו, הוא לא היה הופך לתנא האלוף רבי עקיבא.

ולא רק חמש דקות, אפילו שבריר של דקה. הגמרא מספרת [ברכות גג] שבישיבתו של רבן גמליאל לא היו אומרים "מרפא" (לבריאות!) למי שהתעטש בבית המדרש, מפני ביטול תורה. ביטול תורה של שניה אחת! וכסבורים אתם שזוהי 'מדת חסידות', לא ולא! הדבר נפסק להלכה ברמב"ם ובשלחן ערוך [יו"ד רמז טז].

הרה"ג אלחנן וסרמן זצ"ל נעל נעליים ללא שרוכים, מה שמכונה 'נעלי סירה', זאת - כדי לחסוך את הדקה היומית שברכיסתם! אם זה המבט על ניצול הזמן, על ניצול החיים, הייפלא שאדם שנולד רבע שעה קודם קרוי "הגדול"?

אנשים כאלו נצלו את כל רגעייהם, כל ימי חייהם. עם מה אנחנו באים, מה יש בידינו להציג? כלום נוכל להראות לפחות שעה אחת מנוצלת במלואה? שיעור תורה אחד ליום?

והדברים אמורים לא בכמות בלבד, לא רק על ניצול כל רגע ללמוד תורה, אלא גם על ניצול באיכות. כאשר לומדים ללמוד טוב, בעיון. וכאשר מתפללים, לדעת לפני מי עומדים, ועל מה מתפללים. (מהשבוע)

"וינתר יצחק לה": הרבה והפציר בתפילה (רש"י) מספרים על

הגאון ר' יעקב ישראל קנייבסקי, הסטייפלער זצ"ל, כי פעם אחת, שח לו אחד מנכדיו על כי עומד הוא לנסוע לכותל המערבי. "בעמדך שם, תזכיר גם אותי בתפילתך". ביקש הסטייפלער.

הנכד היה המום, "האם אני צריך להזכיר את הסבא לפני הקב"ה? הלא הקשר שלך עם ריבוננו של עולם הרבה יותר חזק, וכי בשמים לא יודעים מיהו בעל "קהילות יעקב" עד שאני אזכירנו בתפילתי?" תמה הנכד.

כששמע מרן את הדברים, הזדקף והרעים את קולו: "דע לך, אין שום תפילה החוזרת ריקם, כך טבע הקב"ה בבריאתו. כל מילה של תפילה ותחנונים היוצאת מפיו של יהודי פועלת את פעולתה, אם לא היום אז מחר, אם לא מחר אז מחרתיים, ואפילו בעוד מאה שנה. גם התפילה שתתפלל עלי, תעזור! אמר מרן הסטייפלער לנכדו.

"ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו": מתרגם אונקלוס "ורחם יצחק ית עשו ארי מצידיה הוה אכיל".

יצחק אהב את - עשו בגלל שהיה נותן לו לאכול. וכי זו סיבה כדי לאהוב אותו, בספר "מנוחה וקדושה" תמה. שהרי על האריז"ל מסופר, שהוא היה רואה על מצחו של כל יהודי את כל המצות והעבירות שהוא עשה. ואם כך, היאך יצחק אבינו לא ראה את העבירות של עשו, וכי האריז"ל היה גדול ממנו?! ברור אפוא שה"ארי מצידיה הוה אכיל", אין הכוונה שיצחק אכל מהחיות שעשו היה צד, אלא שיצחק היה צד את עשו בזה שהיה אוכל מהבשר שלו.

דוגמא נפלאה לכך, מביא המחנך הדגול רבי ירחמיאל קראם שליט"א: משגיח בשיבה נגש לאחד הבחורים ושואל אותו: "היכן היית אתמול?" "היית חולה. הלכתי לקופת חולים". "באיזו שעה?" "בשעה חמש". אומר לו המשגיח: "שתהיה לך רפואה שלימה, אבל בבקשה בפעם הבאה תודיע לי כשאתה יוצא, כדי שלא אדאג לך". המשגיח יוצא מהחדר, וכל הבחורים פוצחים בצחוק רם, הכל יודעים שאתמול בשעה חמש אחר הצהרים, הסניף של קופת החולים היה סגור...

והאמת היא, שגם המשגיח ידע היטב שקופ"ח סגור בשעה כזו, אלא שאמר המשגיח לעצמו: הרי אילו הוא היה אומר לי את הסיבה האמיתית להיעדרו מהשיבה, מה הייתי עושה? כל זמן שהבחור מנסה למצוא תירוץ, סימן הוא שהוא עוד מחפש להיות בסדר לפחות בעיני המשגיח, לא נעים לו ממנו, ואם כך, הרי שיש עוד תקווה, כי הגם שבסתר איננו נוהג כשורה, אך לפחות בגלוי עדיין הוא שומר על גבול מסוים של התנהגות ראויה. אם היה מגיע חלילה למצב שאין לו כבר מה להפסיד הוא היה פורק עול בראש כל - חוצות. כלומר: רק כשהאבא שומר על כבוד הבן, על אף שמצבו הרוחני האמיתי ידוע לו אז שווה לבן לכל הפחות - לחבוש כיפה ליד אביו ולאכול כשר. לא לפרוק עול באופן מוחלט.

מספרים כי בחצרו של האדמו"ר בעל ה"בית ישראל מגור", הסתובב חסיד שהיה צבוע, וכאשר היה מגיע אל הרבי, היה מתלבש כמו חסיד ומתנהג בקדושה ובטהרה, ואילו בביתו שלו הוא היה רחוק מהתנהגות מחסידות ומקדושה. החסידים ידעו זאת, וכשראו שהרבי מגלה כלפיו יחס של חיבה, הדבר עורר תמיהה רבתי.

פעם אחת פנה הגבאי שאל את הרבי ואמר לו: "רבינו הרי הוא צבוע..." אמר לו הרבי: "יודע אני גם יודע שהוא צבוע, ואני אוהב את הצבע הזה!" יש בכך גם צד חיובי. תאר לעצמך שהוא היה בא אלי ואומר לי שאינו דתי, שרצונו לפרוק מעליו עול תורה ומצוות, מה הייתי יכול לעשות לו? הרי אז הייתי מאבד אותו ואת כל משפחתו לדורי דורות, אבל במצב הנוכחי כל זמן שהוא מגיע אלי, הרי שאת ילדיו הוא ישלח לישיבות הקדושות, לתלמודי תורה

ולסמינרים לבנות. כך נרוויח לכל הפחות את הדור הבא שלו ולכן את הצבע הזה אני מאוד אוהב...

יצחק אבינו ערך לעצמו חשבון, הרי אני יודע בדיוק מיהו עשו, אך כל זמן שאני נותן לו את התחושה שאני אוהב אותו ושהוא צדיק לכל הפחות הוא מחזיק שחיטה כשירה, והכיפה עדיין מונחת על ראשו, אך אם אני לא אתן לו את הכבוד הזה, אם לא אראה לו שאני מחזיק ממנו הוא יפרוק עול ויעבור על כל האיסורים שבתורה. כעת הוא משתדל להתנהג יפה, לפחות, לפני. ולכן כשבא עשו אל יצחק ושאל אותו: "אבא כיצד מעשרין את המלח? יצחק אבינו לא גוער בו: "איך מעשרין מלח? לך ותתחיל ללמוד משהו ותדע מה חייב במעשר ומה אינו חייב במעשר". לא ולא. יצחק מאיר לו פנים ואומר לו "טוב מאוד אתה שואל אותי. זו באמת שאלה טובה. כל הכבוד לך עשו. איזה צדיק אתה... כל זאת על אף שיצחק יודע היטב עד כמה עשו הוא בגדר של "צדיק", אולם לא היתה לו ברירה. הוא היה מוכרח לשחק את המשחק בכדי להציל את עשו מהידרדרות רוחנית נוספת. ובאמת כל זמן שיצחק היה חי, עשו לא פרק עול בפרהסיא. זו היתה עבודתו של יצחק אבינו ע"ה.

"וידו אוהזת בעקב עשו": יעקב נקרא ע"ש שתפס את עשו בעקבו, אי בספה"ק ללמוד מכאן מוסר השכל. הלא פעולתו זו של יעקב לא צלחה, הוא ניסה אכן לאחוז בעקב עשו ולמנוע את יציאתו שיהא הוא הבכור, אך לא עלה בידו. אולם מה היה בסופו של דבר, עשו מכר את בכורתו ליעקב. ללמוד, שעל האדם לעשות את השתדלותו והתאמצותו הוא, והקב"ה ישלימו לו, אע"פ שלעת עתה נראה לו שלא הייתה שום תועלת מיגיעתו.

פעם אחת שררה דחקות נוראה בבית הבעש"ט הק', ולא היה ממה להכין צרכי שבת. בערב שב"ק באשמורת הבוקר, הלך הבעש"ט הק' ודפק דפיקה קלה על חלון ביתו של איש אחד, ואמר בפיו שנצרך הוא להוצאות שבת ותיכף הלך לו.

בעל הבית שמע את הדפיקה ואת דברי האלמוני, קם מיד ממיטתו ויצא החוצה לראות מי הוא הדופק על חלוננו, והבחין בדמותו של הבעש"ט המתרחקת. דלק אחריו והשיגו, וביקש להבין אם אכן נצרך הוא לצרכי שבת, מדוע הלך לו ולא המתין עד שיענה.

השיב לו הבעש"ט הק': לעולם לא היה צריך אדם לעמוד לפרנסתו, שכן כשבא תינוק לעולם, נולד ופרנסתו עמו (גדה לא). אלא שהחטא גורם שיצטרך לעמוד על הפרנסה, כמו שנאמר "בועת אפיך תאכל לחם". (בראשית ג, ט)

אלא שמדת העמל הנדרשת, נחלקת לכל אחד לפי הקלוקל שלו. יש שפרנסתו מצויה לו בביתו, ויש שצריך להביא ממרחק לחמו. אני, כפי שגמרתי בדעתי - אינני זקוק להשתדלות מרובה, אלא לעשות פעולה כלשהי בלבד. מעתה בטוח אני כי בוודאי יעזור לי השי"ת, אם על ידך או על ידי אחר.

קדמי ביטוחים

ר' קדמי בקבר עובדיה הנביא - כפר ברעם

המרכז הארצי
סדר תיק ביטוח
חיים. פנסיה. משכנתא
תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה.
מחלות קשות. בריאות. סיעוד.

5 דקמ אלף אלף ומקמאיק פירוט

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

לע"נ: ר' משה בר גימול, מרת רחמה בת ביחה, ר'אברהם נתניהו בר אסתר רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת קלוד מכלוף בן חסיבה מיכל בת רינה זקלץ בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת ר' יצחק ונונו בן ממו ראובן פרץ בן שמחה רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת אראלה בת לילי אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת אליס ונונו בת קמרה יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת אהרון רונן בן אליס ויצחק ונונו ומשפחתו